

Schlüssel

Les 1

1a

Zo veel heb je nog: 1 vis, 4 blikjes spa, 6 eieren, 2 flessen melk, 1 kip, 2 bekertjes yoghurt, 1 stuk kaas, 1 tros druiven, 1 pakje boter, 2 zakjes chips, 1 pak zout, 2 rollen toilet-papier, 1 pak wasmiddel, uien

1b

Het boodschappenlijstje:

fles/flessen; pak/pakken/pakje/pakjes; stuk/stukken;
zak/zakken/zakje/zakjes azijn, bloem, brood, diervoeding,
citroenen, gebak, gist, ham, ijs, koekjes, koffie,
koffiemelk, luiers, olie, peper, rijst, snoep, spaghetti,
suiker, thee, vruchtensap, zakdoeken, zoutjes

2

1. gehakt, 2. aspirine, 3. stokbrood, 4. lipstick,
5. komkommer

3

1. komkommer, 2. tandpasta, 3. postzegels, 4. klant,
5. wortel, 6. peer, 7. telefoonkaart, 8. kalkoen

4

zakje:	suiker, patat
blikje:	(fruit), (worst), pils
pak:	melk, vla, suiker, koek, koffie
fles:	melk, vla, pils
doos:	-
potje:	jam
100g (1ons):	(worst), (koek)
pond:	fruit, (worst), (koek), koffie, vlees
kilo:	fruit, (worst), (koek), vlees
liter:	melk, vla
stuk:	koek
plakje:	worst, koek

5

Jan: **bakker:** 20 broodjes, 5 krentenbollen, wat koekjes, een halfje wit
groenteboer: 4 komkommers, 6 uien, 1 kilo tomaten, een paar perziken
Marloes: **kaasboer:** halve kilo Goudse kaas, 300g boerenkaas, 1 pond Leerdammer
slager: 1 pond ham, 10 eieren

Jan: Wat hebben we eigenlijk nog voor ons feestje nodig?
Marloes: Nou, d'r zijn een paar dingen die we moeten halen. Ga maar even zitten, dan kunnen we samen een lijstje maken.

Jan: Ik ga eerst naar de bakker. Wat hebben we nodig?
Marloes: Nou, zo'n twintig broodjes, vijf krentenbollen, wat koekjes en, eh, nog een halfje wit.

Jan: Goed, en dan moeten we ook nog worst en kaas hebben.
Marloes: Dat kan ik wel doen. Wat denk je van een halve kilo Goudse kaas, 300 gram boerenkaas en nog een pond Leerdammer?

Jan: Nou, dat lijkt me wel wat. Wil je alleen maar kaas kopen?
Marloes: Nee, nog een pond ham en tien eieren. Ik loop dan ook nog even naar de slager op de hoek.

Jan: Dan ga ik nog naar de groenteboer. Even

kijken – vier komkommers, zes uien, een kilo tomaten en voor het nagerecht een paar perziken. Is dat dan alles?

Marloes: Ik geloof het wel. Nou, laten we maar gaan, anders duurt het te lang. Misschien vind je nog het een of ander wat we kunnen gebruiken.

6

1. Bij de slager kun je vlees en worst kopen.
2. Veel Nederlanders eten 's middags een boterham met ham en kaas.
3. Ik drink elke morgen een kopje koffie en eet een banaan.
4. De mevrouw koopt een pond boerenkaas en twee liter melk.
5. Je kunt bijna alles in de supermarkt vinden.

7

1. Ik geloof dat ik nu aan de beurt ben.
2. Geeft u mij maar een kilo bananen.
3. We hebben Franse boerenkaas in de aanbieding, een pond voor € 2,75.
4. Heb je al genoeg frisdrank voor het feest gekocht?
5. Is dit stukje groot genoeg of mag het ietsje meer zijn?
6. Ik koop mijn brood altijd bij de bakker.

8

1. Zijn die appels in de aanbieding?
2. Hoeveel moet erop?
3. Doet u maar een pondje van die sinaasappels.
4. Zijn die peren rijp?
5. Wat kost een kilo van die appels?
6. Vrouw: Geeft u maar twee van deze taartpunten.
Man: En een zakje roomboterkoekjes.

9

waar: 2., 4. niet waar: 1., 3., 5., 6.

Bij de groenteboer

verkoopster: Zegt u het maar, meneer.

klant: Twee kilo perziken, alstublieft. Die zijn toch in de aanbieding?

verkoopster: Nee, meneer. De appels en de komkommers zijn in de aanbieding.

klant: Hmm, doet u dan maar anderhalve kilo appels.

verkoopster: Anders nog iets?

klant: Eens kijken, waar is mijn boodschappenlijstje... O ja, drie kilo appels, twee komkommers, een pond snijboontjes, een kilo peren en eh, doet u maar één kilo perziken. Zijn die rijp?

verkoopster: Natuurlijk. En ze zijn lekker zoet. En de komkommers liggen daar naast de ingang. Die kunt u zelf even pakken.

klant: O ja, ik zie ze al.

verkoopster: Kijkt u eens. Drie kilo appels, twee kilo perziken en een pond peren.

klant: Eh nee, u vergist zich. Ik wil graag een kilo peren en maar één kilo perziken. En dan nog een pond snijboontjes en deze twee komkommers.

verkoopster: O, sorry, u hebt gelijk ... Anders nog iets voor u?

klant: Eens even kijken ... komkommers, peren, ... o, aardbeien, die vergeet ik bijna! Één doosje aardbeien, graag.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

verkoopster: Hebt u het zo?
klant: Ja hoor, dank u wel.
verkoopster: Dan wordt het € 15,70 bij elkaar, meneer.
klant: Alstublieft.
verkoopster: Hebt u het niet kleiner?
klant: Nee, het spijt me.
verkoopster: € 15, 70, dan wordt het twintig, vijftig en dat is honderd.
klant: Dank u wel. Tot ziens.
verkoopster: Tot ziens meneer. En een prettig weekend!

10

sich fragen: Heeft u zich ook wel eens afgevraagd...?
zich afvragen
bedeuten: ...wat het betekent, ...
betekenen
aufwenden: ...voor een bepaald besteed bedrag...
besteden
verstehen: En je begrijpt wel, ...
begrijpen
geven/bestehen: Voor de oorlog bestonden er...
bestaan
eintauschen: ... die kan je inruilen...
inruilen
mitmachen: ... niet iedereen doet daaraan mee.
meedoen

12a

1. jaarlijks
2. het huishouden
3. voedsel
4. belanden
5. de vuilnisbak
6. iets tegen gaan
7. voorraad
8. flink besparen

b

waar: 1., 5. niet waar: 2.,3.,4.

Les 2

1

1. Over twee weken gaat Wim in Den Haag studeren.
2. Vanavond gaan we Chinees eten.
3. Volgende maand gaat Hans een nieuwe fiets kopen.
4. Overmorgen gaat Ruud zijn broer helpen.
5. Vanaf volgende week gaat hij in Venlo wonen.
6. Dit weekend ga ik mijn fiets repareren.
7. Over een uurtje ga ik thee zetten.
8. Morgen gaat vader tot 19.30 uur werken.
9. Volgend jaar gaat Anneke aan de marathon deelnemen.

2

1. Wij zijn aan het eten.
2. Ze zijn aan het tennissen.
3. Het kind is aan het ontbijten.
4. Paul is aan het schilderen.
5. Dirk is de keuken aan het opruimen.
6. Kom binnen, we zijn aan het computeren.
7. Ik ben groentesoep aan het koken.

3

1. Bart is aan het douchen.
2. Meneer De Meyer is een brief aan het schrijven.
3. Anne en Leo zijn aan het spelen.
4. Mevrouw Tryens is de krant aan het lezen.
5. Wim is boodschappen aan het doen.
6. Wilma Eeftink is aan het koken.

4

1. hoog	hoger
2. lekker	lekkerder
3. hard	harder
4. jong	jonger
5. graag	liever
6. snel	sneller
7. goed	beter
8. mooi	mooier
9. veel	meer
10. groot	groter

5

1. Mijn broer verdient meer dan ik.
2. Ik sta 's morgens vroeger op dan Piet.
3. Bananen zijn duurder dan appels.
4. Mijn vader is jonger dan mijn oom Rinus.
5. Gisteren was het weer beter dan vandaag.
6. Mijn hond is net zo/even lief als jouw kat.
7. Van Gogh is net zo/even populair als Rembrandt.
8. Hier in Nederland is het net zo/even warm als in Duitsland.
9. Claude is net zo/even dun als Karel.
10. Ik ben net zo/even romantisch als mijn vriendin.

6

Er zijn natuurlijk verschillende mogelijkheden, bijv.:

1. het aantal inwoners:
Duitsland heeft meer inwoners dan Nederland, maar België heeft minder inwoners dan Nederland.
2. het bezit internet:
... is in Nederland hoger dan in België, maar in België hoger dan in Duitsland.
3. uitgaven secundair onderwijs:
België geeft meer uit voor het secundair onderwijs dan Nederland, maar Nederland onderwijs geeft meer uit dan Duitsland.
4. het bezit mobieltjes:
... is in Nederland hoger dan in België, maar in België hoger dan in Duitsland.
5. werkende vrouwen:
In Nederland werken meer vrouwen dan in Duitsland, maar in België werken minder vrouwen dan in Duitsland.
6. het aantal km op de fiets:
... is in Nederland hoger dan in België, maar in België hoger dan in Duitsland.
7. autobezit:
In Duitsland hebben meer mensen een auto dan in België, maar in België hebben meer mensen een auto dan in Nederland.

7

1. twee weken geleden, 2. langer, 3. logeerkamer, 4. sport-hal, 5. zitten

8

Er zijn natuurlijk verschillende mogelijkheden, bijv.:

1. Volgend jaar gaat Henk in Den Haag studeren.
2. Vanmiddag ga ik met mijn vrienden voetballen.
3. Vanaf morgen ga ik op de fiets naar school.
4. Over twee maanden gaan wij naar Amsterdam.
5. Deze week ga ik heel veel voor school leren.

9

1. Ons huis heeft vier kamers, keuken, badkamer en toilet.
2. Houd alsjeblieft op, ik heb het hartstikke druk!
3. Ik ben mijn vrienden aan het helpen.
4. Wat ben je morgen van plan?
5. Over twee weken gaat Marijke in de kamer van haar zus wonen.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

6. Paul gaat vanavond met zijn moeder uit eten.
7. Tot volgende week dan - en veel plezier bij je vrienden in Antwerpen.

10

1. c, 2. a, 3. a, 4. c, 5. c, 6. a

Dave: Hallo? Met Dave.

Jos: Hallo Dave. Met Jos. Hoe gaat het ermee?

Dave: Het gaat wel. Wat ben je aan het doen?

Jos: Ik ben aan het koken.

Dave: Jij bent aan het koken? Waarom?

Jos: Nellie is vandaag jarig.

Dave: Echt? Is ze thuis? Kan ik haar spreken?

Jos: Ze heeft vanavond dansles en ze komt pas om acht uur naar huis.

Dave: Dan probeer ik het morgen nog een keer.

Jos: Wat ben je van plan vanavond?

Dave: Ik ga naar de bioscoop. Wat denk je ervan om na de film nog iets te gaan drinken?

Jos: Het spijt me. Maar dat gaat echt niet.

Dave: Dan in het weekend?

Jos: Sorry hoor, maar Nellie en ik zijn dan op bezoek bij haar zus.

Dave: Nou jammer dan! Wil je me opbellen als je tijd hebt?

Jos: Ja. Tot ziens, dag Dave.

Dave: De groeten - en nog veel plezier met koken.

11

Er zijn natuurlijk verschillende mogelijkheden. Hier volgt er één:

Beste Jeroen,

Hoe denk je erover om in het weekend eens samen te koken? Als je dat niet leuk vindt, kunnen wij ook uit eten gaan. Misschien bij de Chinees? Daarna kunnen wij naar de bioscoop gaan. 's Morgens gaan we dan naar de diertuin en daarna naar het theater of naar het museum, als je dat beter vindt. Of we maken een uitstapje naar de Waddenzee. Daar kunnen we dan lekker wandelen of fietsen. Bel me toch even op. De groeten, Hans.

12

a) 1. de bank, 2. de sfeer, 3. het kaarslicht, 4. de geur van erwtensoep, 5. zich op z'n gemak voelen

c) 1. Het is een gemoedstoestand, een manier om een sfeer te beschrijven., 2. Wat is het hier gezellig., 3. De massa kon de tv betalen., 4. Het idee, dat mensen een vertrek gezellig kunnen maken.

Les 3

1

werkkamer: de computer, de boekenplank, de stoel, het bureau

->De computer, de stoel en de boekenplank blijven in de werkkamer staan maar het bureau moet familie Langen uit de keuken naar de werkkamer brengen.

slaapkamer: het bed, de klerenkast, het nachtkastje

->De nachtkastjes blijven in de slaapkamer staan maar het bed en de klerenkast moet familie Langen uit de woonkamer naar de slaapkamer brengen.

woonkamer: de lamp, de bijzettafel, de kast, de makkelijke stoel, de bank, de televisie

->De makkelijke stoel en de kast blijven in de woonkamer staan maar de lamp, de bijzettafel, de televisie en de bank moet familie Langen uit de keuken, de gang en de werkkamer naar de woonkamer brengen.

2

1. Wij dronken een kopje koffie.
2. Vroeger maakten we elke zondag een fietstocht.
3. Ik schreef een brief aan mijn vriendin toen ze belde.
4. Vorig jaar woonden wij nog in Haarlem.
5. Dit is de kamer waarin ik altijd sliep.
6. Op het bord stond: verboden toegang!
7. We luisterden graag naar de verhalen van mijn grootvader.
8. Op Texel was het deze zomer erg warm.

3

1. Jullie kwamen altijd te laat.
2. Ik zag haar niet.
3. De kinderen wachtten elke morgen op de bus.
4. We reden vaak naar Groningen.
5. Ik had een cursus Nederlands.
6. Kon je echt niet komen?
7. Hij wilde graag gaan dansen maar hij mocht niet.
8. Moest je verhuizen?

4

1. Wij logeerden vaak bij mijn grootouders in Hilversum.
2. Vroeger speelde ik vaak met mijn broer.
3. Opa zat 's avonds altijd in zijn leunstoel.
4. Wilde je niet meegaan naar de bioscoop?
5. Gisteren moest hij op de kinderen passen.
6. Wij schreven een brief aan onze grootouders.
7. 's Avonds gingen jullie nooit op tijd naar bed.

5

1. Toen, 2. Toen, 3. Als, 4. Toen, 5. Als, 6. Als, 7. Toen, 8. Als

6

1. maakte, 2. kende, 3. zouden, 4. lamp, 5. januari

7

1. Vroeger woonde ik in de buurt van Antwerpen.
2. Tijdens de schoolreis gingen wij vaak te laat naar bed.
3. Toen stopte de trein nog in Emmen.
4. Toen ik klein was sliep ik vaak bij mijn oma.
5. Toen wij vorig jaar in Oostenrijk waren, regende het de hele tijd.
6. Toen de leraar in de klas kwam, waren de leerlingen stil.
7. Toen het donker werd, zeilden wij niet verder.

8a

1. h, 2. e, 3. i, 4. g, 5. b, 6. a, 7. f, 8. c, 9. d

8b

spring - springen, raakten - raken, verdween - verdwijnen, verdrank - verdrinken, wisten - weten

9

Toen ik klein was, had ik een broer. Ik bedoel, ik heb hem nog steeds, maar ik deel allang geen slaapkamer meer met hem. Hij was twee jaar **ouder** dan ik en ik - helaas - twee jaar jonger dan hij. Dat was het probleem. Ik wilde altijd met hem spelen, maar dat mocht niet. Oudere broers willen niet meer met kleinere broers spelen - ze hebben hun eigen vrienden.

Maar thuis was er niemand, en als hij zijn huiswerk niet deed of niet las - hij was altijd aan het lezen -, dan speelde hij met mij. Bijvoorbeeld 's **avonds** als we naar bed moesten. Onze bedden stonden naast elkaar met een nachtkastje met een lampje d'r tussen. We speelden 'kamperen' met een zaklantaarn onder de dekens en we vertelden griezverhaaltjes. Dat wil zeggen: mijn broer vertelde die.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

Ik werd er altijd bang van en kon niet slapen. Maar gelukkig was mijn grote broer d'r.

10

Er is een bank en een makkelijke stoel op de foto te zien. Naast de bank en de stoel staan twee bijzettafels met lampen erop. Achter de bank staat een kast. Voor de bank ligt een vloerkleed. Aan de muur / Naast de kast hangt een modern schilderij. Er zijn ook twee planten te zien. Het is een vrij lichte/heldere woonkamer.

11a

(mogelijkheden)

boekenkast:	lezen, afstoffen, ...
stoel:	zitten, schrijven, huiswerk maken, ...
bureau:	computeren, schrijven, lezen, huiswerk maken, ...
kast:	opruimen, kleren ophangen, ...
makkelijke stoel:	uitrusten, luieren, naar muziek luisteren, ...
tafel:	eten, drinken, lezen, ...
bed:	slapen, ontbijten, vrijen, ...
computeren:	pc aanzetten, spelletje spelen, ...
bijzettafel:	koffie drinken, spullen neerzetten, ...
bank:	zitten, slapen, met vrienden praten, tv kijken, ...

11b

hard:	kast, stoel
zacht:	bank, bed
stof:	bank, makkelijke stoel
metaal:	bijzettafel
hout:	tafel, bureau

12a

1. d, 2. k, 3. f, 4. e, 5. b, 6. i, 7. h, 8. a, 9. j, 10. c, 11. g

12b

Ik lag zoals gewoon in bed tot mijn man lief, maar dringend, kwam vertellen dat het tijd was om naar mijn werk te gaan. Ik gromde dat hij de kinderen uit mijn buurt moest houden en mopperde waar mijn thee bleef. Binnen vijf minuten was ik aangekleed. Ik gaf mijn kinderen en mijn man een zoen, hij wenste me een prettige dag en ik vroeg of hij nog even het wasje wilde draaien, en ik stond buiten.

Ik reed toen een minstens tien jaar oude auto met een eigen 'karakter'. Eenmaal aangekomen bij het bedrijfje waar ik toen nog werkte, in het centrum van Rotterdam, vervloekte ik de afmetingen van mijn auto en parkeerde hem half op het trottoir. Op mijn bureau lag een briefje van mijn andere werkgever: 'Eén van de teamleiders is ziek. Kan je zaterdag ook werken?' Nou, daar moest ik eens even over nadenken.

Na een lekkere kop thee begon ik mijn toenmalige project. Aardrijkskunde in een multimediale vorm voor het basisonderwijs. Het is aantrekkelijker voor de kinderen en stimuleert ze met de stof bezig te zijn. Al snel - drie koppen thee later - kwamen de ideeën achter elkaar. Ik prees me gelukkig met mijn werk: ik kon er veel in kwijt en kreeg er veel voor terug (behalve een behoorlijk salaris). Ik was blij dat ik in 1996 zo hard had gewerkt aan zelfstudie en freelance-opdrachten. De dag vloog voorbij, ik werkte nog een uurtje door omdat de kinderen een feestje hadden. Toen ik thuis kwam, aten we en speelden daarna in de huiskamer een paar spelletjes mens-erger-je-niet; en ik ergerde me rot. Ik stopte de kinderen in bed en we kletsten eindeloos tot ik tollend van de slaap mijn bed in viel - douchen kon ik de volgende dag wel.

Les 4

1

1. kon, 2. deed, 3. waren, logeerden, 4. was, schreef, 5. mocht, 6. las, 7. stonden, 8. had

2

doen: boodschappen doen, iets graag doen, een voorstel doen, leuke dingen doen

hebben: tijd hebben, een afspraak hebben, vrij hebben, zin in iets hebben, trek in iets hebben, plezier hebben, ruzie hebben, honger hebben, last hebben

zijn: benieuwd zijn, vrij zijn, uitgenodigd zijn, jarig zijn

staan: in de keuken staan, in de file staan, op straat staan

komen: langs komen, naar huis komen, te weten komen

3

Marga kan helaas niet komen omdat...

1. zij moet nazitten.
2. zij op schoolreis is.
3. zij vrij heeft.
4. zij op reis/vakantie is.
5. zij in de klas zit.
6. zij een feest geeft.

4

1. Kom je naar de bioscoop / het feest / de voetbalwedstrijd / ...?
2. Wanneer ben je geboren?
3. Wanneer is Sinterklaas jarig?
4. Sinds wanneer speel je piano?
5. Hoe is het weer?
6. Wat doe je in je vrije tijd?
7. Wat heb je gisteren gedaan?
8. Waarom ben je niet naar het feest gekomen?
9. Ga je morgen mee naar het strand?

5

2. Hij staat de auto te repareren.
3. Zij ligt te slapen.
4. Hij zit te denken/werken.
5. Hij staat iets te vragen.
6. Ze loopt het gras te maaien.
7. Hij zit de krant te lezen.
8. Hij staat te wachten.
9. Zij staat te telefoneren.

6

1. Ik zit net te denken wie ons met het feest kan helpen.
2. Jullie hoeven niet op mij te wachten.
3. Ik ben benieuwd of hij ons gaat helpen.
4. Zij ligt net te slapen.
5. Zij zit net een interessant boek van Marga Minco te lezen.
6. Rob hoeven wij helemaal niet te vragen.
7. Wij wachten al een half uur op jou.

7

Wie:	(je naam)
Waarom:	(omdat ik jarig was)
Wanneer:	(op vrijdag, 11 juni om 19.30 uur)
Waar:	(je adres)

8

Er **was** eens een kraai die heel veel dorst **had**. Daar **zag** hij een kruik waar het deksel van af **was**. Er **zat** maar weinig water in en hij **kon** er niet bij. De opening **was** te klein. Wat **moest** hij doen? Hij **dacht** en **dacht**... Opeens

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

wist hij het! Hij **pakte** een steentje en **gooide** het in de kruik. En nog een steentje en nog een... Het water in de kruik **kwam** hoger. Zo **werkte** de kraai door tot het water zo hoog **steeg** dat hij **kon** drinken. Zo **werd** zijn dorst gelest.

9

De kikkers en de haan

Een leerling **vroeg** eens aan zijn meester: "Meester, **is** het goed om veel te **praten**?" De leraar **gaf** als antwoord: "**Luister** naar de kikkers en de haan. Kikkers **kwaken** de hele dag en nacht, niemand **luistert** naar hen. De haan **kraait** 's morgens vroeg maar drie maal. Dan **weet** iedereen dat het weer ochtend **is**. Het **is** dus belangrijk om op het juiste moment iets te **zeggen**." De leerling **knikte** en **zweeg**.

10

1. Jos is pas uit Spanje teruggekomen.
2. Hij kan niet komen helpen omdat hij bij Marga's ouders uitgenodigd is.
3. Ruud kan niet komen helpen omdat hij het erg druk heeft.
4. Peter kan niet komen helpen omdat hij op schoolreis is.
5. Annekes broers Jan en Jeroen.

Jos: Met Jos Vandeloo.

Henk: Hé Jos. Met Henk. Hoe gaat 't ermee?

Jos: Uitstekend, hoor. We zijn net gisteren uit Spanje teruggekomen. Het was heerlijk.

Henk: Nou, wat ik je wilde vragen. Kun je ons op zaterdag met ons feestje helpen?

Jos: Hmm, dat zou ik echt graag willen doen maar we zijn bij de ouders van Marga uitgenodigd. Deze afspraak hebben we al weken geleden gemaakt. Dus, nee, dat gaat echt niet. Sorry, hoor.

Henk: Oh, dat is niet erg, hoor. Ik ga Ruud dan even bellen. Ajuus.

Jos: Tot ziens, Henk.

Ruud: Hallo, met Ruud Janssen.

Henk: Hallo, Ruud. Met Henk. Hoe is het met jou?

Ruud: Praat me d'r niet over. Ik heb het ontzettend druk met m'n examen. Ik moet deze en de volgende week heel hard werken en ook nog bij m'n ouders helpen.

Henk: Dan heb je tijdens het weekend waarschijnlijk ook geen tijd, hè?

Ruud: Dat klopt. Het spijt me, maar het is niet anders. Misschien lukt het de volgende keer.

Henk: Dan zal ik je ook niet langer van je werk afhouden. Maar bel me toch een keer op als je tijd hebt.

Ruud: Afsproken. Tot gauw, Henk.

Henk: Tot ziens.

Peter: Met Peter van Dijk.

Henk: Met Henk.

Peter: Oh, hallo Henk. Fijn dat je opbelt. Hoe gaat het met Anneke?

Henk: Met haar gaat het goed. Ze gaat nu weer naar school. Maar waarom ik opbel. Kun jij volgende week met ons feestje helpen? We staan er bijna alleen voor.

Peter: Volgende week, zeg je? Hmm, even kijken. Ach hoe kan ik dat nou vergeten. Dan ben ik op schoolreis naar München. Het spijt me.

Henk: Ja, daar is niets aan te doen.

Peter: Ik bel je weer op als ik terug ben.

Henk: Oké, goede reis.

Peter: Ja, bedankt en tot ziens.

Henk: Tot ziens.

Henk: Ach, Anneke!

Anneke: Ja, wat is er, Henk?

Henk: Ik geloof dat er in het weekend niemand hier is om ons hij het feestje te helpen. Wat gaan we nu doen?

Anneke: Ik ga straks mijn broers opbellen.

Henk: Dat is een goed idee. Jan en Jeroen slaan altijd voor ons klaar.

11a

straatfeest, rommelmarkt, optocht, vuurwerk

11b

1. Goede Vrijdag is geen vrije dag in Nederland.
2. Met Pasen maken Nederlandse families graag een uitstapje naar de grote meubelzaken.
3. Op Koninginnedag bezoekt de Koningin twee gemeentes in het land. Overal in het land worden straatfeesten, rommelmarkten en optochten georganiseerd. In veel grote steden wordt deze dag bovendien met een vuurwerk afgesloten.
4. Sinterklaas en zijn Zwarte Pieten komen drie weken van tevoren met de stoomboot uit Spanje naar Nederland. 's Avonds zetten de kleine kinderen hun schoen bij de kachel met daarin een wortel of hooi voor het paard. De volgende ochtend zit er dan chocolade of een suikerbeest in. Op 5 december is Sinterklaasavond. Iedereen krijgt zijn initiaal in de vorm van een chocoladeletter. De cadeautjes zijn als surprises verpakt en er zit ook een gedichtje bij.

c

de gemeente	de gemeenten / gemeentes
de feestdag	de feestdagen
de meubelzaak	de meubelzaken
de maand	de maanden
de gebeurtenis	de gebeurtenissen
de week	de weken
het jaar	de jaren
het kind	de kinderen
het paard	de paarden
het vuurwerk	de vuurwerken
het cadeau	de cadeaus
het uitstapje	de uitstapjes

12

Juist: 2, 4, 5

Les 5

1

melkproducten:	geitenkaas, boter, room
vlees:	paté, konijn, biefstuk, poelet, lam, varkenshaas
vis:	garnalen, zalm, forel, kreeft, tonijn
groenten:	selderij, peterselie, ui, bonen, kapucijners, spinazie, mais, aardappels knoflook
specerijen:	mosterd, basilicum, peterselie, kerrie, peper, knoflook, rozemarijn, gember, komijn

2a

1. De auto die ...
2. Het boek dat ...
3. De ansichtkaarten die ...
4. De ober die ...
5. Dit is het tijdschrift dat ...

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

2b

1. De jongen/het meisje van wie ...
2. De vrouw met wie ...
3. De leerling over wie ...
4. Mijn broer Stefan met wie ...
5. Dit zijn onze burens met wie ...

2c

1. De kerk waarover ...
2. Daar staat het vliegtuig waarmee ...
3. Dat zijn de fietsen waarmee/waarop ...
4. ... een klein blauw kistje waarin ...
5. Is dat niet de menukaart waarop ...

3

1. Jan en Piet stappen in het vliegtuig dat op het vliegveld staat.
2. Meneer van den Bos stapt uit de bus waarmee hij naar Den Helder gereden is.
3. Lisa heeft een zoontje dat / een kleine zoon die Jan-Willem heet.
4. Maastricht is een bekende stad die in Limburg ligt.
5. De familie van Dijk logeert in een oud hotel dat aan de Prinsengracht ligt.
6. Dit is mijn vriend Joris met wie ik gisteren de hele avond gedanst heb.
7. Meneer van Vliet zoekt zijn koffer waarin zich belangrijke papieren bevinden.

4

een vet, snel, vers, koud, lekker, goedkoop, uitgebreid, slecht, duur, buitenlands, Italiaans, zwaar **eten**
een snel, net, nieuw, modern, bekend, druk, donker, rustig, goedkoop, slecht, duur, buitenlands, Italiaans, groot, mooi, gezellig **restaurant**
een snelle, nette, nieuwe, bekende, drukke, rustige, slechte, vriendelijke, buitenlandse, Italiaanse, grote, mooie, gezellige, beleefde **serveerster/ober**

5

1. Waarover praten Rob en Kees?
2. Waarom zegt u / zeg je dat?
3. Waar heb je zin in?
4. Waarvan houdt Joris heel erg?
5. Wilt u misschien nog een toetje?
6. Heeft u ook een kinderschotel?

6

taalhulp

...is de ober heel vriendelijk en beleefd:

Goedenavond. Mevrouw/Meneer...; Wilt u misschien ... ?; (Heel) Graag; Sorry; Het spijt me (heel erg); Mag ik ...; Zo ... alstublieft; ... heerlijk(-e) ... / Dank U.

...moet iedereen zeggen wat zij/hij drinkt:

Ik neem een ...; En ik (neem) een ...; Voor mij graag een ...; ... voor mij graag; Doet u voor mij maar een...

...zegt één van jullie wat zij/hij niet lust:

Dat is niets voor mij; Ik lust geen ...; Nee, voor mij geen...

...moet iedereen zeggen wat zij/hij eet:

Ik neem ...; En ik (neem) ...; Voor mij graag ...; ... voor mij graag; Doet u voor mij maar ...

... zegt de ober dat iets al op is:

Het spijt me (heel erg); maar de/het ...; Sorry, die/dat is helaas al op; Mag ik u iets misschien iets anders brengen?; Mag ik u iets misschien iets anders aanbellen?

...bestelt iemand een toetje:

ober: Wilt u nog een dessert?; Mogen wij de kaart nog even hebben?; Ik neem een heerlijk(e)...; Voor mij; ...graag.

7a

Op het strand **speelden** toeristen voetbal. Dan **gingen** wij in het koele zeewater zwemmen. Om 2 uur **hadden** we honger en **haalden** patat en kroketten. Daarna **luierden** wij lekker in het zonnetje en **praatten** over het gezellige strandleven. Om vier uur **fietsten** wij weer naar huis.

7b

...Wij **hebben** 9 Euro voor het parkeren **betaald**. Dan **hebben** wij geen plaats in het strandcafé **gekreken**. Later **hebben** wij toch nog oude vrienden **ontmoet** en over het verleden **gepraat**. Daarna **hebben** wij nog een beach-volleybal **gespeeld** en **zijn** uiteindelijk moe naar huis **gereden**.

8

Voorgerecht: soep van de dag: tomatensoep
Hoofdgerecht: gegrilde tonijn, biefstuk met frites
Nagerecht: aardbeien met slagroom
Drank: koffie verkeerd, cola, spa rood

Tessa:

Wat neem jij?

Klaas:

Eh, weet ik eerlijk gezegd nog niet. De tortellini met spinazie lijkt me heerlijk.

Tessa:

Goh, je wilt vegetarisch eten?

Klaas:

Nou, ja ...

Tessa:

Kom nou. Wil je indruk op me maken? Dat hoeft niet, hoor. Biefstuk met patat – dat is wat voor jou! En natuurlijk een cola.

Klaas:

Denk je?

Tessa:

Natuurlijk.

Klaas:

Goed, misschien heb je gelijk. En als voorgerecht neem ik tomatensoep. Jij ook? Nee, nee, dat lust ik niet. Ik neem liever de gegrilde tonijn. Ja, dat lijkt me wat. En een spa rood.

Klaas:

Dat was lekker, zeg. Je had toch gelijk met die biefstuk.

Tessa:

Heb je dan nog zin in een toetje?

Klaas:

Ja, en ik heb ook al gekozen. Aardbeien met slagroom – is dat niet ook iets voor jou?

Tessa:

Eigenlijk wel. Maar de tonijn was al genoeg voor mij. Ik neem liever een koffie verkeerd.

9a

1. Met **bubble gum** kun je ...
2. Het wereldrecord van de Amerikaanse Susan **Montgomery** ...
3. ...moet je het kledingstuk in de **diepvriezer** leggen.
4. ...omdat het uit **gom** en **poedersuiker** bestaat.
5. De kauwgom van een **zekere Diemer** was ...
6. ... zeiden: "Kauwen geeft rust."
7. In het regenwoud staan de **sapodillabomen**.
8. ... **gaat eerst in een smeltmachine en daarna in een kneedmachine**.

9b

1. De grootste Nederlandse kauwgomballon is 31 cm groot
2. De uitvinder van kauwgom (met een smaakje) is een zekere Diemer.
3. De mensen hebben vroeger op stokken, bladeren, gras, zoethout en kola-noten gekauwd.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

4. De gomhars wordt in leren tassen opgevangen.
5. De gomhars gaat samen met poedersuiker in de kneedmachine omdat de gom dan zacht wordt.

Les 6

1

1. smal	smaller	het smalst
2. druk	drukker	het drukt
3. weinig	minder	het minst
4. dik	dikker	het dikst
5. origineel	origineler	het origineelst
6. bekend	bekender	het bekendst
7. leuk	leuker	het leukst
8. mooi	mooier	het mooist

2

1. grootste, 2. beste, 3. beroemdste, 4. het lekkerst,
5. hoogste, 6. gekste, 7. bekendste

3

1. duurder, 2. kleiner, het kleinst, 3. de meest romantische, 4. leukste, 5. heter, 6. oudste, 7. meer

4

1. colbert van wol, 2. dons jack, 3. wollen vest met blokjesmotief, 4. shirt, 5. getailleerde blouse, 6. trui, 7. spijkerbroek, 8. broek met rechte pijpen, 9. sjaal, 10. pump, 11. hoge schoen, 12. leren schoenen, 13. lange rok

5

1. Kan ik u helpen, mevrouw?
2. Ja, ik ben op zoek naar een nette broek.
3. Welke maat hebt u?
4. Veertig.
5. Veertig vindt u hier. Naar welke kleur zoekt u?
6. Donker moet hij zijn. Donkerblauw of zwart, denk ik.
7. Deze zijn allemaal donker.
8. Mag ik deze passen? Die lijkt me wel elegant.
9. Natuurlijk. Een spiegel vindt u in de hoek.

6

1. Amsterdam is één van de mooiste en meest romantische steden in/van Europa.
2. Veel mensen leven op woonboten op/in de grachten.
3. Het beroemdste schilderij van Rembrandt is "De Nachtwacht".
4. Gisteren heb ik een nieuwe jas gekocht.
5. Kan ik contant betalen?
6. In Brugge kun je veel oude en mooie patriciërshuizen vinden.
7. Volgens mij is het te klein maar je kunt het even passen.

7

1. vingers, 2. prijskaartje, 3. Leidsestraat, 4. goedkoop,
5. paskamer, 6. Jordaan, 7. contant, 8. origineel, 9. neus

8

1. gouden/houten, 2. leren, 3. wollen, 4. leren, 5. gouden,
6. houten/stenen, 7. houten/stenen, 8. houten/glazen

9

Waagrecht: vinger, buik, mond, oog, hand
 Senkrecht: navel, duim, neus, oor, hoofd, arm, schouder, voet
 Diagonal: kin, teen, hals, borst, knie, been, haar

11

- Politieagent: Hoe zagen ze d'r uit?
 Mevrouw: Nou, de vrouw droeg een witte blouse met een zwarte rok en, ik geloof, bruine schoenen. En ze had blond haar.
- Politieagent: Was ze groot of klein, mevrouw?
 Mevrouw: Groot, groter dan ik.
- Politieagent: En was ze slank of dik?
 Mevrouw: Ze was dun, erg dun zelfs.
- Politieagent: En de twee mannen?
 Mevrouw: Hmm, de ene droeg een blauwe jas.
- Politieagent: Kunt u hem verder beschrijven?
 Mevrouw: Even nadenken. Ja hoor, hij had donker haar en ...
- Politieagent: Lang of kort haar?
 Mevrouw: Kort haar, en hij had ook een bril op.
- Politieagent: En de andere man?
 Mevrouw: Die andere man, die droeg een spijkerbroek en een donkere trui.
- Politieagent: En hoe zag hij d'ruit?
 Mevrouw: Hij had bruin haar, en ik denk dat hij een snor had.
- Politieagent: Waren de twee mannen groot of klein?
 Mevrouw: Die man met die bril was klein en de andere met de spijkerbroek was groot.
- Politieagent: Bedankt, mevrouw. Zijn er nog andere dingen die u opgevallen zijn?
 Mevrouw: Nee, ik denk van niet. Het gebeurde allemaal zo snel.

Oplossing: groep 2

12

1. Voor het feest heb ik iets moois nodig.
2. Betaalt u contant of met credit card / wilt u pinnen?
3. De volgende keer ga ik liever alleen winkelen.
4. Kan ik deze blouse even passen?
5. Dat is echt niets voor mij.
6. Dank u, maar ik kijk liever nog even rond.
7. Heeft u deze broek nog een maatje kleiner?

13

winkelen: Antwerpse pralines, avant-gardistisch gezellige winkels, de historische sfeer, antiek en curiositeiten, leuke hebbedingetjes, elegante winkels, kleine karakteristieke zaakjes, rondsnuffelen, grote warenhuizen, excentrieke zaakjes, enorm winkelaanbod, Limburgse vlaai, een gloednieuw winkelgebied, grootwarenhuizen, boetieks

bezienswaardigheden: de middeleeuwse gotische gevel-tjes, het Paleis Noordeinde, het Mauritshuis, de Ridderzaal aan het Binnenhof, de indrukwekkende skyline, toonaangevende architectuur, de Beurstraverse, het laatgotische stadhuis, de prachtige middeleeuwse binnenstad, de indrukwekkende Sint-Pieterskerk, het standbeeldje „Fonske”

positieve eigenschappen: leuk, gezellig, avant-gardistisch, historische sfeer, aantrekkelijk, de statige sfeer, elegant, karakteristiek, een uitbundige sfeer, excentriek, chique, genoeëglijk, modern, eeuwenoud, buitenlandse sfeer, stijl, vriendelijk, gastvrij, enorm winkelaanbod, heerlijk, een wereldstad, indrukwekkend, toonaangevende architectuur, een gloednieuw winkel-gebied, prachtig, iets bijzonders, talloze zaken

specialiteiten: Antwerpse pralines, Arnhemse meisjes (een soort koekje), Limburgse vlaai (een soort taart)

Les 7

1

1. Dat zou het beste hotel van de stad zijn.
2. Ik zou graag iets willen vragen.
3. We zouden graag een vakantiehuisje willen huren.
4. Ze zouden om een uur of vijf komen.
5. Zou u mij kunnen zeggen waar het station is?
6. Ik zou graag naar Spanje willen.
7. Ik zou graag komen, maar ik kan niet.

2

Als ik jou was, ...

1. ... zou ik vroeger naar huis gaan.
2. ... zou ik liever mijn mond houden.
3. ... zou ik niet te lang in de zon blijven liggen.
4. ... zou ik niet zo vaak tv kijken.
5. ... zou ik me niet zo veel zorgen maken.
6. ... zou ik de kamer contant betalen.
7. ... zou ik weten wat ik zou moeten doen.
8. ... zou ik haar meteen opbellen.

3

1. Langeoog, 2. bos, 3. klok, 4. zonnen, 5. toeslag

4

1. Ik zou graag een dure vakantiereis willen maken.
2. Ik zou ook een auto kunnen gebruiken.
3. Ik zou graag een vakantiehuisje aan de Spaanse kust willen kopen.
4. Ik zou graag een nieuwe inrichting voor ons huis kopen.
5. Ik zou samen met mijn vrienden in de beste discotheek gaan dansen.
6. Ik zou een groot feest voor de hele school geven.

5

waagrecht: HOOGSEIZOEN, MAGNETRON; ZEE; CARAVAN; STRIJKIJZER; KOFFIEZETAPPARAAT; KAMPEREN
senkrecht: PAARDRIJDEN; VEERBOOT; DORPSGEZICHT
GASFORNUIS; TELEFOON; HANDDOEK; VLIAGEREN;
WAD; FÖHN; KOOKPANNEN; PENSION; FIETSENVERHUUR
diagonal: DUIN; BOEKEN; KLOK; APPARTEMENT;
STRAND; ZONNEN; EILAND

6

1. hoogseizoen, 2. magnetron, 3. telefoongids, 4. duinen, 5. luieren, 6. veerboot, 7. wasmachine, 8. zonnen

7

1. Ik zou graag een vaatwasmachine in mijn vakantiehuisje willen hebben.
2. Volgend jaar zou ik graag naar Vlieland op vakantie gaan.
3. Tijdens de vakantie hoef ik in mijn vakantiehuis geen tv te hebben.
4. Ik zou graag appartement nr. 21 willen huren,
5. Kunt u een beschrijving van de indeling geven?

8

1. Waar wil je je vakantie het liefst doorbrengen?
2. Wat wil je in je vakantiehuis graag hebben?
3. Hoe vonden jouw vrienden jouw idee?
of: Hoe hebben jouw vrienden gereageerd?
4. En wat heeft jouw vriend/in gezegd?
of: En hoe vond jouw vriend/in het idee?
5. Wat kun je daar alles doen?
6. Waarschijnlijk is er alles erg duur?

9

1. Bij voorbaat hartelijk dank.
2. Ik zou in de vakantie graag willen hengelen..
3. In mijn vakantiehuis zou ik graag een wasmachine, een koelkast, een koffiezetapparaat en een gasfomuis willen hebben.
4. Een magnetron hoeft voor mij niet.
5. Moeten we overstappen?
6. Van welk perron vertrekt de trein?

10

1. c) Zwitserland, 2. a) in de bergen wandelen, 3. b) vervelend, 4. c) Spanje, 5. c) wil er niets van horen., 6. b) is het met zijn zus eens, 7. c) ze de Zwitsers niet kan verstaan, 8. c) naar de disco gaan.

Tessa:

Pa, over vier weken begint de zomervakantie. Ik zou dit jaar graag naar Spanje willen. Lekker in de zon liggen en 's avonds paella eten.

Vader:

Spanje? Ben je gek? Daar is het in de zomer veel te heet. Nee, we gaan weer naar Zwitserland in de bergen wandelen. Dat is goed voor je gezondheid en bovendien kennen we intussen daar heel veel mensen.

Tessa:

Elk jaar dezelfde mensen en elk jaar dezelfde bergen, 's Morgens vroeg opstaan, en dan een lange wandeling, uit eten gaan, 's avonds vroeg naar bed. Kom nou, een wandeling kun je ook langs het strand maken. En dat is ook goed voor je gezondheid en je kunt daarna nog lekker zwemmen.

Rob

(komt binnen): Wat hoor ik daar? We gaan dit jaar naar Spanje? Een goed idee, zeg. Zo'n voorstel had ik van jou nooit verwacht, Pa. Ik had gedacht dat je weer naar Zwitserland zou willen gaan. Zoals elk jaar: wandelen en van de bergen genieten. Nu ben je het eindelijk met ons eens dat het op den duur toch wat gaat vervelen. Hebben jullie het over onze vakantie dit jaar? Zou het echt waar zijn, dat we dit jaar ergens anders naartoe gaan? En niet meer naar Zwitserland? Ik kan die mensen daar met hun rare taal sowieso niet verstaan. Aan wat hadden jullie dan gedacht?

Tessa:

Nou, wat dacht je van Spanje? Dat wordt leuk: lekker aan het strand wandelen, in de zee zwemmen, paardrijden, aan het strand luieren, ...

Moeder:

... en 's avonds natuurlijk naar de disco?

Tessa:

Eh ja, nou, ja, dat zou wel leuk zijn. Als ik mag?

Moeder:

Vraag dat maar liever aan je vader.

Vader:

Spanje! In de zon liggen! Je weet toch dat dat niets voor mij is. En dan al die drukte aan het strand.

Moeder:

Maar als we bijvoorbeeld naar Malaga zouden gaan, dan heb je ook nog andere mogelijkheden. Daar kun je lange wandelingen maken door die historische binnenstad, oude kathedralen en musea bezoeken.

Tessa:

Ja, en wij zouden in de tussentijd naar het strand kunnen gaan. En 's avonds komen we dan bij elkaar en koken iets lekkers. Nou, wat denk je daarvan?

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

Moeder: Dat lijkt me een goed idee.
 Vader: Nou goed dan, als het niet anders kan.
 Op naar Spanje.

11

Vorteil: het voordeel, de voordelen
 Insel: het eiland, de eilanden
 für wenig Geld: klein bedrag, kleine bedragen
 Fahrradverleih: het fietsenverhuurbedrijf, de fietsenverhuurbedrijven
 Fahrrad: de fiets, de fietsen
 Entdeckungsreise: de ontdekkingsreis, de ontdekkingsreizen
 Düne: de duin, de duinen
 Vogel: de vogel, de vogels
 Küste: de kust, de kusten
 Fähre: de veerboot, de veerboten

12

Bijv.: 1. Spanje, omdat het daar lekker warm is.
 2. Italië, omdat ik graag pizza eet.

13

1. AFHALEN
2. ZONNENBRIL
3. GASFORNUIS
4. TOESLAG
5. SNOEP
6. REISGIDS
7. SCHOOLREIS
8. HORLOGE

14

1. Met het geld dat hij daarbij bespaart, kan hij een heleboel dingen kopen.
 2. Hij denkt dat hij op het moment waar hij geen treinkaartje gekocht heeft, door een conducteur zal worden gecontroleerd. In zo'n situatie zou hij zich zelf voor alle mensen in de trein belachelijk maken.
 3. Hij antwoordt dat hij geen kaartje meer kon kopen. Anders zou de trein zonder hem vertrokken zijn.
 4. Hij zal de volgende keer op tijd een kaartje kopen.
 5. Rob moet € 40,- betalen.
- Frans: Zeg, ben je niet bang dat er een conducteur komt?
- Rob: Welnee! Ik heb nog nooit een kaartje gekocht en ik ben nog nooit gecontroleerd. Van het geld dat ik daarmee bespaar, kan ik een heleboel dingen kopen.
- Frans: Ja, dat is wel waar. Maar stel je voor dat je wordt gecontroleerd als je geen kaartje hebt - ik zou me voor al die mensen in de trein opgelaten voelen. Stel je voor dat er een kennis of een collega in de trein zit. Die gaat dat toch aan iedereen vertellen. Ik zou me daar niet zo lekker bij voelen.
- Rob: O, nou, dat kan me niet zo veel schelen.
- Conducteur: Goedemiddag, dames en heren. Uw plaatsbewijzen, alstublieft.
- Frans: Daar heb je het al. Ik ben blij dat ik wel een kaartje heb gekocht.
- Conducteur: Uw kaartje, meneer.
- Rob: Ja, eh, sorry hoor, maar eh de trein stond al op het perron en we hadden geen tijd meer om een kaartje te kopen.
- Conducteur: Dus, u heeft geen treinkaartje?
- Rob: Nee eh kijk, als ik nog een kaartje had gekocht, dan hadden we de trein gemist. En daarom ...
- Conducteur: Ja, ja. U kunt zich gewoon niet voorstellen

wat voor smoesjes mensen allemaal kunnen bedenken: hun oma is gestorven, ze zijn op weg naar het ziekenhuis, iemand heeft het kaartje gestolen, en noem maar op. Als u op tijd een kaartje zou hebben gekocht dan had u geen last van zulke vervelende situaties. Het spijt me voor u, maar dat kost u 40 euro.

Rob: 40 euro! Daarvoor kan ik wel een hele maand met de trein!

Conducteur: Als u niet wilt betalen dan moet ik u vragen bij de volgende halte samen met mij uit te stappen.

Rob: Nee, nee, ik betaal wel.

Conducteur: Dank u wel, en nog een goede reis.

Frans: Snap je nou wat ik bedoel ...

Rob: Ja, misschien heb je wel gelijk. Ik denk dat ik de volgende keer toch maar eens een kaartje ga kopen.

15

Voorbeelden trefwoorden: mooie binnenstad / gezellige terrasjes / leuke markten om te winkelen / veel diersoorten in de dierentuin

Les 8

1

Stormweer: is gewond geraakt (Perfekt), werd opgelazen (Imperfekt), werd gevreesd (Imperfekt), werd afgekondigd (Imperfekt), werden afgevoerd (Imperfekt), werd overgebracht (Imperfekt);
Fries in Duitsland: zal worden versterkt (Futur), is beïnvloed door (Perfekt), wordt gesproken door (Präsens);
Kandinsky in Den Haag: wordt gevierd (Präsens), worden getoond (Präsens), is samengesteld (Perfekt)

2

1. Het schilderij wordt voor € 15.000,- verkocht.
 Het schilderij werd voor € 15.000,- verkocht.
 Het schilderij is voor € 15.000,- verkocht.
 Het schilderij zal voor € 15.000,- worden verkocht.
2. Dit wordt door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekendgemaakt. Dit werd door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekendgemaakt.
 Dit is door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekendgemaakt.
 Dit zal door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekendgemaakt worden.
3. Er wordt door de politie een actie tegen het drugstoerisme gehouden.
 Er werd door de politie een actie tegen het drugstoerisme gehouden.
 Er is door de politie een actie tegen het drugstoerisme gehouden.
 Er zal door de politie een actie tegen het drugstoerisme gehouden worden.
4. De regering wordt (door de journalist) als 'visieloos' gekritiseerd.
 De regering werd (door de journalist) als 'visieloos' gekritiseerd.
 De regering is (door de journalist) als 'visieloos' gekritiseerd.
 De regering zal (door de journalist) als 'visieloos' gekritiseerd worden.
5. De koffie wordt iedere morgen door Liesette gebracht.
 De koffie werd iedere morgen door Liesette gebracht.
 De koffie is iedere morgen door Liesette gebracht.
 De koffie zal iedere morgen door Liesette gebracht worden.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

3

1. Een kleine jongen werd door zijn hond gered.
2. Een schilderij van Rembrandt werd in een kelder gevonden.
3. Een miljoen euro werd van de ABN-AMRO Bank gestolen.
4. Het verbod voor tabaksreclame werd door het Europees Parlement besloten.
5. Er werd een grafveld van 3500 v. Chr. blootgelegd.
6. Een toenmalige voetballer werd tot bondscoach benoemd.

4

Kunt u zich voorstellen dat ...

1. in 1993 € 3.650,- voor een tweedehandsauto geboden werd?
2. voor een fles Franse wijn € 10.000,- betaald werd?
3. in 1988 een kaart voor € 2.000,- verkocht werd?
4. in 1991 een taart van 30.000 kilo in 24 uur gemaakt werd?
5. in het IJsselmeer een 64 jaar oude auto gevonden werd?
6. in 1984 een schilderij van Jan Vermeer voor € 8 miljoen verkocht werd?

5

- Interviewer: Dat was een fantastische film. Wie heeft de film gemaakt?
- Meneer van Steen: Nou, de film werd gemaakt door alle studenten.
- Interviewer: Waar werd de film opgenomen?
- Martin: De meeste scènes werden in het instituut opgenomen.
- Interviewer: Ik heb erg van de story genoten. Wie heeft hem geschreven?
- Ineke: Die is geschreven door Carmen Lesman, één van de studenten.
- Interviewer: Wie heeft dan de muziek uitgezocht?
- Meneer van Steen: Die is uitgezocht door Torn Heuvels, een derdejaars student.
- Interviewer: Hebben de studenten hun kleren zelf ontworpen?
- Meneer van Steen: Jazeker. Die zijn ontworpen door Alice en Sandra, samen met een designstudent.
- Interviewer: Bedankt voor het gesprek. Ik wens jullie nog veel succes met eventuele volgende films.

6

1. vakbladen, 2. informatie, 3. interview, 4. buitenland,
5. redacteur, 6. tijdschriften, 7. advertentie

Oplossing: bericht

7

Muggenplaag zorgt voor chaos op vliegveld
Berouwvol minnaar betrapt
Brand in de Brederostraat
Vrouw gedood door neerstortend balkon

9

- 1c, 2b, 3a, 4a, 5a, 6b, 7a, 8b

- A In ons programma 'Mensen en Beroep' hebben we vandaag Christa van Herwijnen te gast. Christa is journaliste. Zij vertelt waarom ze voor dat beroep gekozen heeft, hoe ze journaliste werd en hoe haar leven eruit ziet.

B

De belangrijkste dingen die ik in mijn leven geleerd heb, zijn lezen en schrijven. Ik las als kind erg graag en ik maakte niet alleen mijn eigen wereld door te lezen maar ook door te schrijven. Het belangrijkste dat ik nog uit mijn kindertijd heb, is een vuil schoolboek. Toen ik het volschreef met eigen poëzie, was ik een jaar of negen. Al op de lagere school was ik goed in **verhalen schrijven**.

Dit soort verhalen hoor je meer van journalisten: als ik met collega's over vroeger praat, blijkt dat ze bijna allemaal al op de lagere school goed waren in taal. Toch ben ik toevallig in de journalistiek terecht gekomen. Mijn ouders hebben me nooit gestimuleerd om iets in die richting te doen. Waarschijnlijk wilden ze niet dat ik journaliste werd omdat ze dachten dat het een gevaarlijk beroep was en dat het voor hun dochter **te moeilijk zou zijn**.

Terwijl ik met een administratieve opleiding bezig was, las ik iets over een verhalenwedstrijd in het vrouwenblad Viva. Het leek me echt fantastisch om mee te doen: ik schreef het verhaal in één avond en deed het nog diezelfde avond op de post. Toen ik er na een paar weken niets van hoorde, probeerde ik het te vergeten. Ik concentreerde me weer op mijn studie totdat ik een telefoontje van Viva kreeg. Of ik een foto van mezelf wilde opsturen want mijn verhaal werd gepubliceerd. Ik hoorde bij de mensen die **gewonnen hadden**.

De chef van de redactie deed me ook een voorstel. Hij zei dat ik nu had laten zien dat ik kon schrijven maar dat ik als journaliste ook zou moeten weten in welke onderwerpen, welke verhalen de lezers geïnteresseerd zijn. Ik moest binnen een paar weken vijf onderwerpen zoeken en als ze interessant genoeg waren, mocht ik er een verhaal over schrijven. En dat gebeurde ook. Zo **begon ik te werken als journaliste**.

Nadat ik mijn diploma had gehaald, besloot ik helemaal de journalistiek in te gaan. Ik solliciteerde op een baan als deeltijds landbouwjournaliste en werd in dienst genomen. De rest van de tijd werkte ik voor Viva. In die periode heb ik heel veel geleerd op technisch vlak, maar ook dat je in je werk duidelijke keuzes moet maken. Want ook al schrijf je graag en goed, dat betekent nog niet dat je over alle onderwerpen **genoeg weet**.

Later ben ik voor mezelf gaan werken in plaats van voor een baas. Nu zou ik niet anders meer willen, want je hebt veel vrijheid op deze manier. Maar toch was het en is het niet altijd gemakkelijk. Nu moet ik alles zelf doen: contacten leggen, naar onderwerpen zoeken, administratie verzorgen enz... En bovendien heb je geen collega's die je een antwoord geven op je vragen of jou vragen stellen. Je bent meer alleen dan je denkt. Je mist collega's om **over je werk te praten**.

Je ontmoet natuurlijk wel veel interessante mensen om te interviewen, maar die contacten duren nooit lang, want je ziet de mensen die je interviewt maar één keer, maximaal een paar uur. Het voordeel van voor jezelf te werken, is dat je 'nee' kunt zeggen als je eens een interview niet wilt doen, maar het nadeel is dat je niet altijd zeker bent van voldoende werk. Er zijn maanden dat het financieel best moeilijk is. Bijvoorbeeld als je op vakantie gaat of ziek wordt, dan word je niet betaald en **verdien je niets**.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

Maar als je hard werkt en kwaliteit brengt, heb je wel één van de meest interessante **beroepen ter wereld**.

10

1-3: feestelijke opening, 3-5: meer ruimte, 5-7: hoger aantal bezoekers, 7-10: meer plaats voor etsy, 10-13: renovatie, 13-15: opening tentoonstelling

Les 9

1

1. Ik ga naar bed want ik ben moe.
2. Ze kan vandaag niet komen want ze heeft griep.
3. Christian moet de rekening meteen betalen want hij woont niet in Nederland.
4. Dokter Steenkist heeft vandaag geen spreekuur want hij is in het ziekenhuis.
5. Ik kan niet slapen want ik heb hoofdpijn.
6. Ik ben erg moe want ik heb de hele nacht niet geslapen.
7. Ik ben vorige week naar de dokter geweest want ik voelde me niet goed.

2

1. Pim heeft buikpijn omdat hij te veel gegeten heeft.
2. Meneer Timmer heeft een gebroken been omdat hij uit de boom gevallen is.
3. Mevrouw Goossens heeft pijn in haar rug omdat ze te lang getuind heeft.
4. Carla heeft spierpijn omdat ze te veel gymnastiek gedaan heeft.
5. Luc heeft een gebroken arm omdat hij een ongeluk heeft gehad.
6. Mevrouw Bosman heeft hoofdpijn omdat ze stress op kantoor heeft.

3

1. Pim heeft buikpijn want hij heeft te veel gegeten.
2. Meneer Timmer heeft een gebroken been want hij is uit de boom gevallen.
3. Mevrouw Goossens heeft pijn in haar rug want ze heeft te lang getuind.
4. Carla heeft spierpijn want ze heeft te veel gymnastiek gedaan.
5. Luc heeft een gebroken arm want hij heeft een ongeluk gehad.
6. Mevrouw Bosman heeft hoofdpijn want ze heeft stress op kantoor.

5

1. Ik ga vanmorgen naar de dokter omdat ik verkouden ben.
2. De dokter zal me wat tabletjes tegen de maagpijn voorschrijven.
3. Daarna moet ik medicijn in de apotheek halen.
4. Omdat ik buikpijn heb, moet ik veel thee drinken.
5. Als je kiespijn hebt, mag je niet snoepen.
6. Ik heb hoofdpijn want ik heb niet genoeg geslapen.
7. Ik voel me niet lekker hoewel ik geen koorts heb.
8. Ik moet ochtendgymnastiek doen want ik heb pijn in mijn rug.

6

1. i., 2. c., 3. a., 4. f., 5. g., 6. h., 7. d., 8. b., 9. e

7

sich nicht gut fühlen, schicken zu, Wärmflasche, Fieberthermometer, der Punchingball, unerwartet zurückkehren

1. Vader en zoon zitten aan tafel en ontbijten. De zoon zegt dat hij zich niet lekker voelt.
2. De vader zegt dat hij maar niet naar school moet gaan en stuurt hem terug naar bed.
3. De zoon ligt in bed en de vader komt met een kruikje en een koortsthermometer.
4. De vader gaat naar zijn werk.
5. De vader gaat toch nog bij een apotheek langs om wat medicijnen te halen.
6. Als hij de kamer van zijn zoon binnenkomt, staat de muziek aan en zontje lief oefent met de boksbal.

8

kwamen, zijn gepubliceerd, werd...gemeten, gaven...aan, waren, toenam, betekent, inspringen

9

A

1. Ik voel me niet lekker.
2. Ik heb last van buikpijn.
3. Ik heb dat al sinds gisteren.

B

1. Waar heb je het meest last van?
2. Wanneer is de pijn begonnen?
3. Doet dit zeer?

C

1. Dan kom je nog een keer langs.
2. Nee, je/u bent alleen erg verkouden.
3. Heb je / Heeft u nog ergens anders last van?

10

1. Hij heeft een ongeluk gehad. Twee dagen geleden is hij van zijn fiets gevallen.
2. Zijn linkerarm, zijn knie en zijn hoofd doen pijn.
3. Het ongeluk is op weg naar school werk gebeurd, toen hij door zijn woonwijk fietste.
4. Philip heeft niet op het verkeer gelet. Opeens rolde er een bal op straat en hij wilde hem ontwijken. De bestuurder van de auto achter hem kon niet op tijd reageren.
5. Een lichte hersenschudding. Bovendien kreeg zijn knie een behoorlijke klap.
6. Hij moet een paar dagen rusten.

Dokter: Goedemiddag, Philip. Hoe gaat het met jou?

Philip: Nou, eerlijk gezegd niet zo best. Mijn linkerarm, mijn knie en mijn hoofd doen pijn.

Dokter: Heb je een ongeluk gehad?

Philip: Ja. Ik was gisteren op weg naar school. Het is maar tien minuten fietsen naar school.

Dokter: En hoe is het precies gebeurd?

Philip: Ik heb even niet op het verkeer gelet omdat ik zo druk met mijn vriend praatte. Opeens kwam er van rechts uit een straat een auto en – ja – peng – lag ik opeens op straat.

Dokter: Doet nog iets anders pijn behalve je linkerarm, je knie en je hoofd?

Philip: Nee, gelukkig niet.

Dokter: Goed, we gaan even kijken.

...

Philip: Is het erg, dokter?

Dokter: Eigenlijk niet, maar je hebt waarschijnlijk een lichte hersenschudding en je knie kreeg een behoorlijke klap. Met je linkerarm is het niet zo erg, dat komt snel weer in orde.

Philip: Moet ik naar het ziekenhuis?

Dokter: Nee, dat hoeft niet. Maar je moet wel een paar dagen rusten. Kom over drie dagen nog eens langs en dan zien we verder.

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

Philip: Dank u wel en tot ziens.
Dokter: Tot ziens, Philip.

11a

hoog cholesterolgehalte, aderverkalking, rode vlekjes op het gezicht, huidziekte rosacea, acne-aandoening, opgezwollen bloedvat, artritis, hoofdpijn, vermoeidheid, spierpijn, polio, reuma, bevrozingen, botbreuken, hoofdwonden, ontworichte ledematen, hartproblemen, dwarslaesie, hartinfarct

11b

1. gezondheidsprobleem
2. toont
3. blijkt
4. veel voorkomen
5. opgezwollen
6. ontdekte
7. gepaard met
8. hoogleraar

Les 10

1

Nr.	land	adjectief	inwoner	vrouwelijke inwoner
1	Nederland	Nederlands	Nederlander	Nederlandse
2	Duitsland	Duits	Duitser	Duitse
3	België	Belgisch	Belg	Belgische
4	Griekenland	Grieks	Griek	Griekse
5	Engeland	Engels	Engelsman	Engelse
6	Denemarken	Deens	Deen	Deense
7	Zwitserland	Zwitsers	Zwitser	Zwitserse
8	Italië	Italiaans	Italiaan	Italiaanse
9	Spanje	Spaans	Spanjaard	Spaanse
10	Turkije	Turks	Turk	Turkse
11	Rusland	Russisch	Rus	Russin
12	Frankrijk	Frans	Fransman	Française
13	Portugal	Portugees	Portugees	Portugese
14	Oostenrijk	Oostenrijks	Oostenrijker	Oostenrijkse

2

3

1. Kaas is een typisch Frans product.
2. Levi's is een Amerikaans kledingstuk.
3. De Bijenkorf is een Nederlands warenhuis.
4. BMW is een Duitse auto.

5. Dat zijn Chinese gelukskoekjes.
6. The Times is een Engelse krant.
7. Pasta is een typisch Italiaans gerecht.
8. Spa is een Belgisch (mineraal)water.

4

1. asiel
2. verhaal
3. loempia
4. belachelijk
5. boerenkool
6. vlees
7. trakteren
8. vreemd
9. beleid
10. Chinees
11. begrijpelijk
12. samenleving

6

interessant	vervelend/saai
veel	weinig
warm	koud
binnen	buiten
kort	lang
zout	zoet
vraag	antwoord
snel	langzaam
met	zonder
actief	passief
gezond	ziek
nat	droog
hoger	lager
meer	minder
eind	begin

7

1. Via de VOC werden veel producten naar Europa gebracht.
2. Nederland is van oudsher (een) multicultureel (land).
3. Behalve Duits spreekt Inge ook nog Engels en Nederlands
4. De meeste Nederlanders eten graag bij de Chinees.
5. In 1950 kwamen Marion Bloems ouders naar Nederland.
6. Haar eerste jeugdroman verscheen in 1978.
7. Een lekkere loempia zal er wel ingaan.
8. Het liefst eet ik een portie nasi goreng met kroepoek.

8

Bij de Chinees

Annie: Heb jij zin om te koken?

Wim: Nee, niet echt ... Zullen we lekker uit eten gaan?

Annie: Dat lijkt me een prima idee! Laten we naar de Chinees gaan. Dat is altijd lekker en niet zo duur.

Wim: Oké. Zullen we dan mal gaan? Ik rammel van de honger!

Ober: Goedenavond. De kaart, alstublieft. En wilt u alvast iets drinken?

Annie: Eh, voor me een Spa rood, alstublieft.

Wim: En voor me een pilsje.

Ober: Een Spa rood en een pilsje. Komt eraan.

...

Ober: Hebt u een keuze gemaakt?

Wim: Ja, voor mij graag een loempia vooraf. En als hoofdgerecht neem ik, eh, even kijken, nummer 42, nasi goreng speciaal.

Ober: En u, mevrouw?

Taal vitaal op school 2

Lösungsschlüssel zum Arbeitsbuch

Annie: Ik neem de rijsttafel.

...

Annie: En, heb je nog zin in een toetje.

Wim: Nee, echt niet; ik plof bijna!

Annie: Zullen we dan nog een kopje koffie drinken?

Wim: Koffie? Nee, ik lust nog wel een pilsje.

Annie: Ober! Mogen we nog een kopje koffie en een pilsje?

...

Ober: Was alles naar wens?

Annie: Ja, het eten was heerlijk.

Wim: Mogen we afrekenen?

Ober: Ja. Dat was dan een loempia, een rijsttafel, een nasi goreng speciaal, een Spa rood, twee pilsjes en een kopje koffie. Dat is dan 32 euro, alstublieft.

Wim: Zo is het goed.

Ober: Dank u wel. Tot ziens.

Annie: Dag.

Wim: Dag.

9

1. stadsdeel
2. bestuurders
3. deelraad
4. in het vervolg
5. ambtelijke stukken
6. kwetsend
7. ervaren

10b

1. Op zwarte scholen zitten veel allochtone kinderen.
2. Het Spectrum College heeft te maken met vooroordelen zoals: Turken en Marokkanen hebben messen op zak en zijn agressief en crimineel.

3. Deze vooroordelen worden bevorderd door de negatieve beeldvorming van blanke ouders en de media.
4. Voor de leerlingen spelen maar twee onderwerpen: het eindexamen en het andere geslacht.
5. De leerlingen van deze school in Utrecht komen uit Marokko, Afghanistan, Turkije en Suriname. Zelf vinden ze het een leuke en gezellige school waar racisme geen rol speelt.

Test 1-5

1

1. b; 2. a; 3. a; 4. b; 5. c; 6. a; 7. a; 8. b; 9. b; 10. b; 11. b; 12. c

2

1. b; 2. c; 3. b; 4. b/c; 5. c; 6. b; 7. b; 8. c; 9. a; 10. b; 11. c; 12. c

Test 6-10

1

1. a; 2. a; 3. a; 4. c; 5. b; 6. b; 7. b; 8. b; 9. b; 10. c; 11. a/c; 12. a

2

1. b; 2. b; 3. b; 4. a; 5. a; 6. b; 7. a; 8. b; 9. b; 10. a/b; 11. a; 12. b